

Beatrix d(r)opt de r

Vorige maand kwam uitgebreid in het nieuws dat koningin Beatrix langzaam maar zeker haar *r* laat verdwijnen aan het eind van sommige woorden. Taalkundige Marc van Oostendorp ontdekte dit nadat hij met behulp van computer-

analyses Beatrix' kersttoespraken van de afgelopen 25 jaar met elkaar had vergeleken.

1. Waarom koos de onderzoeker voor kersttoespraken?

- Alleen van deze toespraken bestonden nog heel oude opnames.
- De kersttoespraak bevat altijd bijzonder veel *r*'en.
- De kersttoespraak is een vaste tekst en daardoor gemakkelijk te vergelijken.
- Dit was een willekeurige keuze van de onderzoeker.

Taal van jongeren

Op 17 februari vond voor de tweede keer het Groot Dictee der Nederlandse Straattaal plaats. Tot een jaar of tien geleden was straattaal of jongerentaal vooral een kwestie van woordkeus. Met de opkomst van sms en msn zijn momenteel juist de veranderingen in de schrijfwijze van bestaande woorden erg opvallend.

2. Welk van de onderstaande verschijnselen heeft NIET met schrijfwijze te maken?

- Lkk in plaats van lekker.
- Tog in plaats van toch.
- W8 in plaats van wacht.
- Waggie in plaats van auto.

Wie is wie?

In het voetbalprogramma Studio Voetbal vraagt presentator Jack van Gelder aan zijn studiogast Willem van Hanegem: 'Wie denk je wie er gaat winnen?'

3. Welke bewering over deze zin is juist?

- De zin is fout: er komt twee maal 'wie' in voor en in goed Nederlands hoort maar één maal 'wie'.

- De zin is fout: in plaats van het eerste 'wie' moet er 'wat' staan.
- Hieraan kun je horen dat Jack van Gelder van huis uit een Zuid-Hollands dialect spreekt.
- Zulke zinnen komen veel voor, maar vooral in de spreektaal.

Moedertaaldag

Elk jaar wordt op 21 februari de Internationale Moedertaaldag gevierd. Deze dag wordt georganiseerd door Unesco en staat in het teken van de taalkundige en culturele diversiteit en de meertaligheid. Met deze dag wil Unesco aandacht vragen voor het belang van het culturele erfgoed.

4. Wanneer noem je een taal je moedertaal?

- Als allebei je ouders deze taal spreken.
- Als je deze taal op jonge leeftijd geleerd hebt.
- Als je deze taal vloeiend spreekt.
- Als je die van je moeder geleerd hebt.

Nascholing voor docenten?

Kijk voor Frans en ander aanbod op www.hum.uva.nl/mastercourses

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Chinees promoten

China wil gebruikmaken van de aankomende Olympische Spelen om de Chinese taal over de hele wereld te verspreiden. In totaal wonen er in China meer dan 1,3 miljard mensen. Het is daarmee de natie met de grootste bevolking ter wereld. Terwijl het geschreven Chinees overal hetzelfde is, omvat de gesproken taal verschillende talen en dialecten.

5. Wat is de nationale taal van China?

- Kantonees.
- Mandarijn.
- Pekinees.
- Sichuan.

Talen splitsen

Engelse onderzoekers toonden onlangs aan dat wanneer een bestaande taal zich opsplijt in twee nieuwe talen, dit leidt tot een snelle verandering in de woordenschat van die talen. Waarschijnlijk komt dit doordat de nieuwe taal aanvankelijk gesproken wordt door een aparte sociale groep, die de taal gebruikt om zich te onderscheiden van de om-

geving. Verschillen worden dan benadrukt en als gevolg daarvan verandert de woordenschat extra snel.

6. Met welk onderwerp uit de biologie vertoont dit onderzoek gelijkenis?

- Ecologie.
- Evolutie.
- Hersenontwikkeling.
- Milieu.

Vlaamse onafhankelijkheid

Een twintigtal Vlaamse intellectuelen heeft vorige maand een manifest opgesteld waarin zij hun onvrede over een aantal zaken in België uiten en waarin zij stellen dat Vlaanderen een onafhankelijk land moet worden.

7. Waarover maken zij zich in het bijzonder druk?

- Er zijn te weinig Nederlandstalige boeken te koop in België.
- Miss België sprak Frans en geen Nederlands.
- Niet iedereen in België spreekt Nederlands en dat zou wel moeten.
- Veel Franstaligen in Vlaanderen spreken geen Nederlands.

Zingen om te leren

Het vermoeden dat *gezongen* taal helpt bij het leren van een taal bestaat al lang. Vaders en moeders over de hele wereld spreken hun kinderen immers altijd in een typisch zingtaaltje toe. In het vakblad *Cognition* verschenen onlangs de resultaten van een experiment dat onderzocht of gezongen taal werkelijk helpt bij het leren van nieuwe woorden.

8. Wat was de uitkomst van het onderzoek?

- Alle proefpersonen leerden de taal sneller wanneer deze gezongen werd.
- Alleen mannen pikten de nieuwe taal sneller op.
- Alleen vrouwen pikten de nieuwe taal sneller op.
- Het werkt wel, maar alleen bij baby's.

Partners

De Praktijk

natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen

studereninleiden.nl